

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

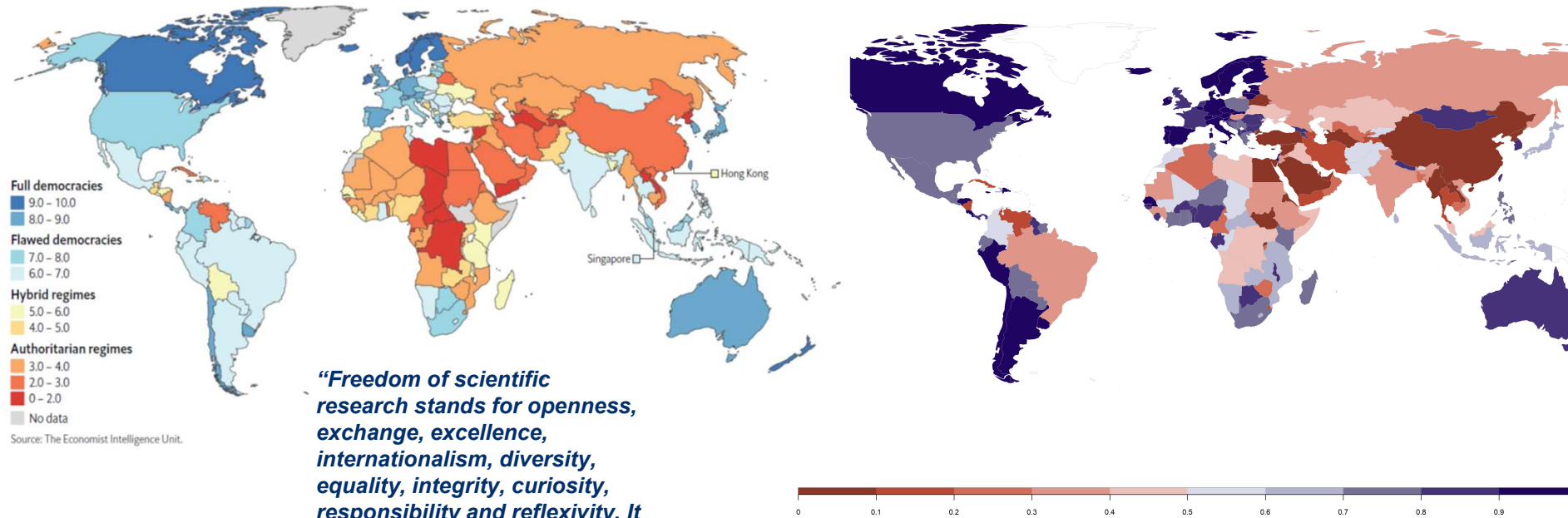
Keynote. Kansallinen tohtorikoulutuspäivä 12.10.2023

Opetusneuvos Paavo-Petri Ahonen

Demokratia ja tieteellisen tutkimuksen vapaus

"Trust in science is key for an inclusive, open and democratic society"

Chart 1. Democracy Index 2020, global map by regime type

State of academic freedom in 2021 (0–1, low to high)
Academic Freedom Index Update 2022

Parlamentaarisen TKI-työryhmän raportti 1.3.2023

Osaamistason nosto ja T&K-henkilöstön saatavuus

- Osaamistasoa yleisesti nostettava, päästävä eteenpäin nuorten korkeakoulutettujen määrässä
- **T&K-työtä tekevien tohtoreiden määrää nostettava samoin kuin T&K-henkilöstön määrää yleisesti**
- Lahjakkuuksille annettava mahdollisuus kukoistaa ja valita ura tutkimustyössä
- Tutkijanuria on selkeytettävä
- Maakuvatyö, Suomen ulkopuolelta tulevien houkutteleva opiskelemaan ja tekemään työtä, osaamisperäisen maahanmuuton palveluiden selkeyttämisen jatkaminen
- Particular attention must be paid to the smooth entry of highly skilled experts and their families and to attracting international students.

Kansallinen tohtorikoulutuspilotti

- SUURI tiedepoliittinen investointi: T&K-rahoituslain tuomilla lisäyksillä tutkijankoulutuspilottiin 262 milj. euroa
  - 40 milj. euroa vuonna 2024, 86 milj. euroa vuonna 2025, 86 milj. euroa vuonna 2026 ja 50 milj. euroa vuonna 2027
- Ajatellaan riittävän 1000 lisäväitöskirjatutkijapaikkaan yliopistoissa: palkkakustannukset kolmelle vuodelle + ohjauskuluja
- **Alakohtaisten tohtorikoulutuspilottien** paikat tarkoitettu uusille jatko-opiskelijoille, joilla ei ole aiempaa jatko-opiskeluoikeutta
- Hakijoina yliopistot / konsortiot

Kansallinen tohtorikoulutuspilotti

- Suunnittelussa kansallisen tohtorikoulutuspilotin rajaaminen alakohtaisesti: 80 % paikoista Suomen Akatemian lippulaivojen aloille ja 20 % vapaasti haettavaksi eri aloille
- Ajateltu, että alakohtaisten pilottien koordinaattitahoina merkittävässä määrin voisivat olla lippulaivat
- Alakohtaisissa piloteissa voisi olla mukana muitakin tieteellistä tutkimusta tekeviä organisaatioita kuin yliopistoja, mutta OKM-rahoitusta voisivat käyttää vain yliopistot (väitöskirjatutkijoiden palkkakustannuksiin ja ohjaukseen)

Kansallinen tohtorikoulutuspilotti

- Kustannusten kohdennuttava tilastoitaviin T&K-menoihin – seurantavelvoite. Rahat jaetaan haun perusteella.
- Suunnittelussa, että Suomen Akatemia ottaa vastaan hakemukset ja vastaa arvioinnin järjestämisestä. SA antaisi esityksen OKM:lle rahoitettaviksi hankkeiksi.
- Aikataulu on tiukka: tavoitteena haku marraskuussa ja OKM:n päätökset tammi-helmikuussa.
- Tavoitteina aloittain kohdennettu lisäys tohtorin tutkintojen lukumäärässä, ja pilotoinnin myötä edistää keskustelua tohtorikoulutuksen uudistamisesta.

Yliopistojen johdon kanssa ja muu yhteydenpito tohtoripilotista

- Ollut tiivistä vuoden ajan. Mm:
  - Tutkimuksesta vastaavat vararehtorit, joulukuu 2022
  - Tulanet, helmikuu 2023
  - Tutkimuksesta vastaavat vararehtorit, maaliskuu 2023
  - Tutkimuksesta vastaavat vararehtorit, syyskuu 2023
- Ja...
- Tutkimuksesta vastaavat vararehtorit, joulukuu 2023

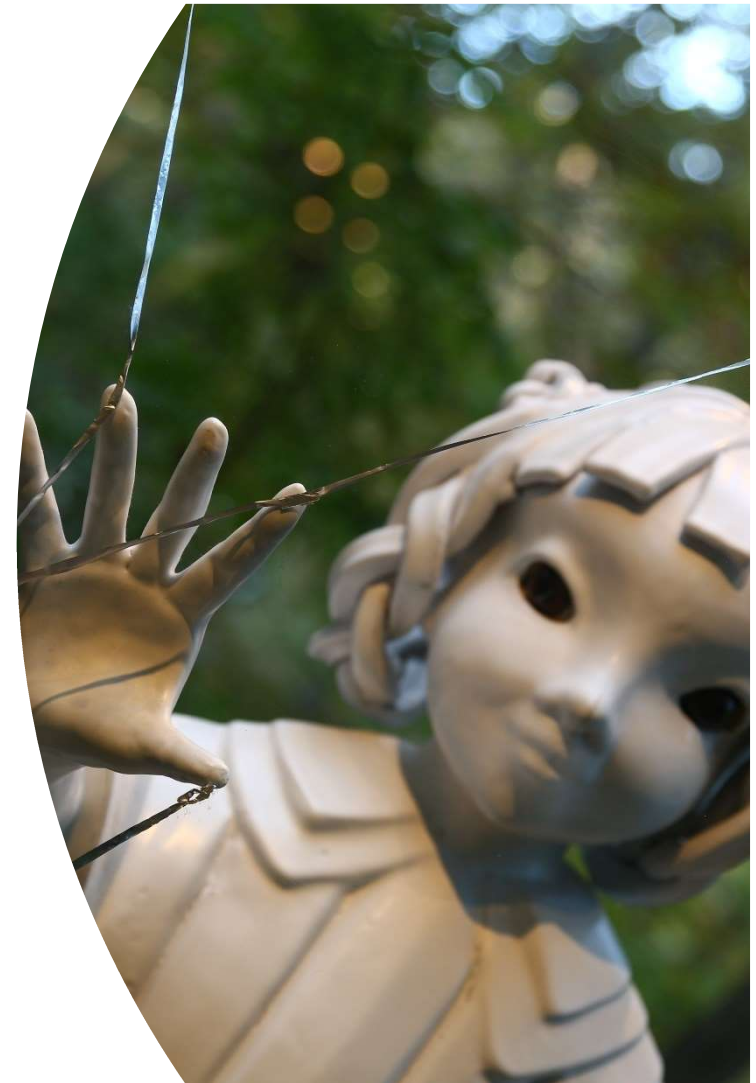
Yliopistojen suunnittelu- ja talousjohto tohtoripilotista

- OKM:n tulkintaa 10. lokakuuta -keskustelusta:
  - Yliopistot ovat ymmärtäneet, että pilotit olisivat temaattisia konsortioita ja ovat tällaisia jo lähteneet miettimään. Tämä on myös toiveena, että pilotit voisivat olla konsortioita.
  - Jaksottaminen kirjanpidossa. Yliopistot toivovat, että rahoituksen saa jaksottaa kirjanpidossa. Tämä on ymmärrettävää ja järkevää, mutta samalla on valtiontalouden tavoite saada T&K-menot näkymään tilastoissa nopeasti.
  - Yliopistot suhtautuivat tohtoripilottiin erittäin vakavasti ja todella toivovat, että siitä tulee onnistunut kokonaisuus.

Sivistyksen huoltovarmuus ja kriisivalmius

- Opetuksen huoltovarmuus ja muu osaamisen huoltovarmuus
- Ulkomainen vaikuttaminen ja häirintä – tai ainakin niiden mahdollisuus – kasvussa
  - Riskit tunnistettava, niitä torjuttava, mutta kyettävä tekemään yhteistyötä myös muille arvopohjille perustuvien yhteiskuntien tutkija- ja koulutusyhteisöjen kanssa
  - Todellinen haitta, mainehaitta
- Ristiriitaiset signaalit: johdon rooli linjanvetäjinä

Kiitos

paavo-petri.ahonen@gov.fi

| OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ